

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és hervát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

Nyilvántartási szám 50 fillér.

Főszerkesztő:

ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyilvántartó:

STRAUSZ SÁNDOR.

Háborus célok.

A legszomorubb ebben a végtelenül szomorú és szomorúan végtelen háboruban, hogy nincs már konkrét célja és hogy ellenségeink arra a kérdésre, hogy miért is viselnek voltaképpen háborút, csak merész beszédfordulatokkal tudnak válaszolni. A központi hatalmaknak tisztán meghatározott céljuk van, aminek kedvéért kénytelenek voltak a háború martiriumát magukra venni: a biztonságuk. Az ellenségek ezt nem tagadják. Az ő nyíltan bevallott háborús céljuk Németország és Ausztria-Magyarország megalázása, megsemmisítése és feldarabolása is csak emellett bizonyít, hogy kénytelenek vagyunk biztonságunkat védeni. De mivelhogy a megsemmisítési program a két esztendőnél tovább tartó háború alatt keresztülvihetetlennek bizonyult, az antánt egyre újabb változtatja műsorát. Számptalan hivatalos nyilatkozatokból értesültünk, hogy ellenségeink szabadságért, haladásért és civilizációért küzdenek. A központi hatalmak szívesen azonosítják magukat ezekkel a célokkal. Tehát csak a szabadság, haladás, civilizáció fogalmainak értelmezéséről lehet szó, mely csakugyan különböző a két ellenséges táborban.

Ha hitelt adhatnánk a londoni és párizsi államférfiaknak, ugy oly célokért kergetik népeiket háborúba, amelyeknek jogosultságát soha senki kétségbe nem vonta. Biz-

tonság megrohanásuk ellen; a nyugodt gazdasági és kulturális fejlődés garanciája; háborus szándékok elfojtása: minden európai állam ugyanazt akarja. És véresen küzdenek ezért — egymás ellen.

A háborúnak konkrét, világos szavakkal, nem pedig üres frázisokkal körülírt célját ma már nem láthatjuk. Sem elvileg ellentétes világnézetek, sem alapvető problémáknak egymással ellenkező megoldási kísérlete nem állanak egymással szemben. Sem pedig faj- vagy vallásérdekéért nem folyik a háború. Minden harcoló fél elhárítja magáról a feltevést, mintha terület- vagy hatalomgyarapításért küzdené. Egyhangul kijelentik, hogy csak a magukéra tartanak igényt, s csak az antánt töldja meg ezt az igényt még azzal, hogy azt is követeli, amit a magáénak tart. Mindenki tehát szent, jó, sérthetetlen jussát követeli. Ámde jogi kérdéseket nem szokás a harc-területen elintézni.

Ellenségeink, kik látják, hogy konkrét háborus céljaik a teljesíthetenség sütyesztőjébe vesznek, háborus indokaikkal absztrakt területre vonulnak viseza. Ha szavuknak hitelt adhatnánk, ugy csak a szabadság és a civilizáció kedvéért gyilkolnak és halnak meg! Az emberiség fejlődése kedvéért lödítják évtizedekkel vissza az emberiséget. A kultúra kedvéért sérlik és gyalázzák meg a kultúrát. Az örök béke kedvéért húzzák halasztásig vég nélkül a háborút. Jövendő

nemzedékek nem fogják ezt másnak tarthatni borzasztó örületnél, mely hatalmába ejtette ezt az egész világrészt, hogy önfentartási öszlőnből önmagát marcangolja szét.

Ha ellenségeinknek világos, jogilag és erkölcsileg megokolható céljaik volnának, úgy nem írtóznának annyira a zöld asztal melletti béketárgyalásoktól. De ettől félnek, mert nincsenek más becsületes háborus érveik, mint amelyeket maga a háború szolgáltat nekik. A háború kérdése mai stádiumában ezt az okoskodást kényszeríti ellenségeinkre: A háborút folytatni kell, mert megkezdők és a megkezdés jogosultságának a háború folytatásából kell kiderülnie. Ez oly cirkulus vicíózus, amelyből észszerű kibontakozást ellenségeink találni nem tudnak.

A legborzasztóbb ebben a háboruban nemcsak az, hogy minden nap, amellyel tovább tart, tartamának lényeges meghosszabbítását jelenti, hanem mindig újabb szolgáltat folytatásához szükséges érveket. Mert a népek e harcának nincsen már más logikus forrása, mint maga a háború. Háború a háború kedvéért, melynek az antánt nem akar véget vetni. Szabadság, kultúra, biztonság a céljai? Senkisémit vitatja ezeket. Minthogy ellenségeink nem tudnak már észszerű háborus jelszavakat kitalálni, elvont fogalmakkal tartják zászlójukat.

A frázis húzza tehát a háborút. A frázis miatt nem szabad véget érnie. Frázissal

Fájó emlékek

Írta: Kelemen Ferenc.

Illatos, szines kis virágok egy maroknyi földön s e föld alatt sötét, nyirkos sír: ez most a te hazád édes, jó Apám! Hová lett tőled a mosolygó napsugár, mely oly sokszor bearayozta ezüstszálakkal átszótt, szép, sötét hajadat, hvá a levegő, a ragyogó kék ég, melyet félszázadon át simogatott mély pillantású szemed sugara!

Hová lett tőled az Élet?! Hová két erős karod világa, melyben mozogtál, étél, szenvedtél, reméltél?! Hová lettél magad, jó Apám?! —

Emlékszel, mikor nem is olyan régen reszkető kezekkel kiebiedre öleltél; a gyilkos betegség már befészkelte magát fárad tagjaidba s te erőtlentül, halványan feküdtél puhá ágyadban? Emlékszel, mikor kezredre nyomtam a fiú szeretet utolsó élő csókját? . . . olyan fájdalmasan, szenvedő volt az arcod, de a szemeidben még égett férfias határozottságod mély tüze, még ott csillogott az élet élettő sugara: a remény! Akkor én messze indultam el tőled . . . messze messze . . . Galicia schrapnelliszta földjére, hol akkor egy egész ellenséges világ felbőszült haragját verték vissza hős véreink.

Te fehé, puha ágyadban, én fellobogzózt, virágos vasuti kocsiban . . . mindkettőnkben aggodalom egymásért; az apa aggodalma fiáért, a fiú az apjáért s mindkettőnk előtt: a szenvedő emberi élet közös sorsának fájdalmas szimbóluma: a ködfátyal, kaszás Halál! Te halálos ágyadon is fiadért reszketve, én hazafias lelkesedésemben is apámért aggódva egy közös veszedelem előtt álltunk: a Halál, a Megsemmisülés, az Örök Enyészet előtt . . .

Azóta hónapok teltek el, fájdalmas, könnyes emlékü hónapok. Tégéd lekasztál a Halál s lekerültél puha ágyadból a mély, fekete sírba. Én nehé granátok égig csapódó sötét füstfelhőiben, acélgolyók emberpúztító zörpórában küzdöttem a háború vérvívatárával. Minden percemben, minden lépésemben egy egész halál-had követett. Éles, kifent halálkaszák rengetegében bújdosztam s szemem előtt a mély szemüregű csontkoponyák milliói vibráltak szakadatlanul. Kicsi kis árkomat, melybe schrapnell-gránát özőnök idején reszkető lélekkel beletemettem fáradt Magamat, körülcsipkéztek a háborús fegeteg granátzilánkú nyilai s én az életőszton éz utolsó fájdalmas megrezzenésében is Te reád gondoltam szegény, jó Apám. —

Aztán . . . jól emlékszem! Szép, szomorú hervadásos ősz nap volt. A kis akác, melynek háborútól tőpelt ágai panszketek lógtak le tábori lakásom fölé, egyre hullatta apró, elsárgult leveleit.

Hátam megett a Strypa búsan locsogó habjai . . . olyan szomorú, olyan hervadt volt minden!

Az állásunk egy burgonyaföldön vonult végig, hosszú fekete kigyó vonalban. A burgonyalevelek is elsáradtak már, rémesen zörögtek, ha végig suhant rajtuk az ősz szellő. Minden olyan fájdalmas volt, minden olyan néma Az októberi nap utolsó sugarai Buceacz tornyát csokolgatták, én pedig kint üldögéltem a nedves Deckung előtt . . . Úgy emlékszem, egy szép, puha ágy volt előttem, benne sápadt, jégszerű, megtört, öreg ember: az én jó Apám. Láttam beesett, barázdás arcodat, megőszült fürtjeidet, fénytelen szemeidet, melyben csak akkor gyúlt ki a remény szikrája, ha reám, fiadra gondoltál. Láttalak, jól emlékszem — október 9-e volt. — nem-nem képelet pusztá

játéka; nem felzaklatott lélek rémlátása, nem pusztá valóság volt. Igaz, jó Apám, te voltál ott előttem!

Hej! akkor még nem tudtam, hogy már két hete megdermedt az ajkaid, kihalt a véred, megállt szived verése s hogy szemeid, melyekben oly soká égett a remény tüze, örökre lecsúskódtak. —

A bágyadt fényű, hangulatoss ősz napra, nyirkos ködös éjszaka következett. A lűskés, szeges drótok ijjesztő rémként meredtek az égbe s a feltűzött szüronyú Horekpartok úgy álltak előttük, mint valami kísérteties, élő szobrok.

Bent, a barlangok mélyén, tábornúzek lobogó fényénél misztikus alakok mozogtak; bozontos szakállakkal, izmos karjaikkal, villogó szemekkel úgy festettek, mint az alvilág Herculesei. Suttogva, halhalkan beszéltek, lassan lábújhegyen lépkedtek. Éjszaka volt. Csend. Tőlünk alig pár száz lépésnyire ott feküdt a muszka csendben, némán suttogva, tábornúznél melegegde, ép úgy, mint mi. Sehol, semmi nesz, sehol egy lövés . . .

Olyan meghatók, olyan édesek ezek az éjszakák odakiat a fronton. A hősök pihennek, a hősök suttognak, a puskák acélcsovei pedig hidegben, némán bámúlnak egymásra. A Halál szelleme lábhoz állított kaszával pihen a két állás között . . .

Ezen az éjszakán sehogysem tudtam lepihenni. A megható, misztikus képek folyton szemem előtt lebegtek . . . Kimentem a dróthoz. Sohasem felejttem el, úgy álltam a sűrű tűkesővény előtt, mint valamikor a kék Adria partján, mikor egy korlátba kapaszkodva először néztem szét a fenségesen, háborgó tengeren. Akkor megjárdtem a féltelmesen hatalmas vízűtömög getvegő hullámzásától s testben-lélekben megreszkettem gyengegém érzésén.

kiablják túl a kizsolt emberek nyögését. És a frázis — e legtelhetlenebb bálvány — ottlárán áldozzák fel az emberek hekatombáit.

A Deutschland megérkezése.

Óriási örömrivalgás, fény és pompa Brémában. Megérkezett a nagy tengeraltjáró kereskedelmi hajó óriási rakományával, kigunyolva a hatalmas és félelmetes angol flottát. Augusztus 23-án délelőtt a Weser torkolatánál vetett horgonyt. Ötszáz tonnányi nikkel és gummit és 2 millió frank aranyat hozott. Az emberek óriási lömege ellepte a kikötőt és a hozzájutó utvonalat. Minden ház ünnepi díszet öltött. Az egész városban ünnepi hangulat uralkodik. A német technika vívmányát, energiáját és vakmerőségét ünneplik. Ismeretlen férfiak nők összeültek, örömkönyveket hullattak. Az egész német birodalom legnagyobb hőse és ünnepléte ma König kapitány. Neve odakaról a Weddingenek neve mellé. Vilmos császár külön kihallgatáson fogadta a hős kapitányt és beszédet intézett hozzá: ... Győzhetetlen és utolérhetetlen az az ország, melynek ilyen fiai vannak.

A Deutschland megérkezése megsemmisítette az angolok tengeri uralmát. Az ellenséges cirkálóik egész hálózatát törte át. A kiéhezteségi politika ezáltal végérvényesen csődhöz mondott. Megteremtette a rendes összeköttetést a német birodalom és a semleges országok között. Ez a siker csak buzdítja a németeket újabb és újabb tettekre. Viz alatt és föld felett megteremtik a kereskedelmi járatot s ezzel uralják az egész világot. A nagy német gyárakban lázasan dolgoznak az újabb és hatalmasabb tengeraltjárókra és a nagy kereskedelmi Zeppelineken.

A németek eddigi vállalkozása fényesen sikerült.

Ha a háboru eddigi eredményét vizsgáljuk, ugy azt tapasztaljuk, hogy a világ-

nak eddig csupán a német okozott világra szóló, szinte hihetetlen meglepetéseket. A Möwe, a tegendás és csodahajó; az Emden cirkáló hőstette, a Zeppelinek félelmetes megjelenése London felett s most a Deutschland amerikai utja a világtörténelem örökké dicső és fénylő pontja marad és vezetőinek halhatatlanságot biztosít.

A Deutschland amerikai utja mindenestre rövidebb volt, mint a visszatérés. Az odautazás 110 órában, aránylag rövid időn belül sikerült. A La Manche csatornán át indult oda s nyilván ugyanazon az úton érkezett oda vissza is. Az odautazás dicsőségét némileg eihomályosíthatja nagy 110 órában, a figyelem eikerülése stb., de a visszatérés annál nagyobb és fényesebb cselekedetnek bizonyult. Huszonkét napig tartott az utja. Nem lehetetlen, hogy előbb érkezett, nehogy az ellenség pontos számítás alapján a gépek erősségéből az utvonalt megismerje. Mindenki tudott róla. Mindenki leste az indulását. Egész hajórajok fogták körül a kikötőt és őrizték és lesték. A baltimorei kikötőtől 50 mérföldnyire hálókat vetett ki az ellenség. Kísiklott. Egész hajórajokat mozgósítottak ellene. Ötven és százszoros oddsokat kínáltak, ha Brémát eléri. Elindulása diadalmenethez volt hasonló. Az indulás napját és percét a világ összes lapjai közölték és hogy ennek dacára sikerült a tengeraltjárónak német kikötőbe jutni — a cselekedetnek eddig mindenben fölülmuló hőstette. Utjáról kevés hírt hallottunk. Augusztus 4-én a Tangier szigetek, majd Norfolk előtt látták. Augusztus 12-én az újfundlandi zátonyok magasságában járt.

Egy nagy és hatalmas flottát, — melyről az egész világ tudta és elismerte, hogy hatalmasnál fogva minden hajót téllenségre kárhözthat, minden vizet okkupálhat és minden kereskedelmi járatot megszüntethet, — egy német tengeraltjáró által tehetetlenességre bírni, oly sérelem és megsemmisítő hatású, hogy elvesztette tengeri uralmának minden jogcímét és létalapját.

Mérföldes utakat megtenni ezer és ezer lesekedő szemek között mindenféle bravurnál nagyobb.

A németek örömeiben mi is oszlozunk. A dicsőség, melyet nagy szöveltségünk elért, minket is ér. Ez a hőstett a mi győzelmünket is hirdeti, a mi nymbüszunkat is emeli. Közösen harcolunk, közösen vérzünk s közösen örülünk és győzünk!

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

K Ü L O N F É L É K.

— A király ajándékai. Ő Felsége a király özvegy Csikvándi Mártonné született Lerner Mária csáktornyai nagybirtokosnének, akinek öt fia katonai ezredes volt, külföldön kintuntette magát, nevének kezdőbetűivel díszített emléktárgyat és Kvákán Tamás mureszentmáriai közösi esküdtné, földművesnek, miut hét hadbavonult fia atyjának, magánpénztárából ötszáz korona pénzádományt s emlékjelül nevének kezdőbetűivel díszített ezüst órát ajándékozott. A kintuntett uraszony fia közül Csikvándi Ernő huszárfőhadnagyot — Przemysl elesetével orosz fogságba került — a katonai érdemkereszttel s a Signum Laudissal; — Béla honvéd tábori ágyas kapitányt a katonai érdemkereszttel, Signum Laudissal s a vaskereszt II. osztályával; — Ödön közösi tábori ágyas főhadnagyot a Signum Laudissal; — Márton honv. huszárfőhadnagyot a Signum Laudissal s László közösi huszárszázalost (1915. május 16-án Oroszlengyelországból elesett) a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— Halálozás. Szenteh Dezső breznóbányai földmivesiskolai igazgatót súlyos csapás érte: édesatyja, Szenteh Gábor, volt nagybábonyi evang. lelkész, életének 78. évében, 48 éven át hűséggel végzett lelképásztori

Most megijedtem a fenségesen szép, hideg ködös éjszakától. Úgy éreztem magam, mintha élve eltemetettém volna; de gondolataim akkor is csak Tenálad voltak jó Apám s én nem tudtam, hogy Te már 2 hete benne vagy egy ennél sokkal borzalmasabb sötétségben, az örök sírban

Aztán beültem magam is a táborúzt mellé. Nincs érzés, mely ezzel vetekedhetne. Apró kis tűzrakás, melyből vöröses lángocskák csipkódnak felfelé s néma, hallgatag, szenvedő emberek, kik a csendes, hideg éjszakában belebámulnak az életbe, melegítő lángokba. Olyan szinesek, olyan népek ezek a lángok! Nini! itt egy anya lázszik bennük, apró gyermekét ölében tartva; amott egy könnyező asszony törőgeti fiáért kislát szeméit, itt meg egy bús dalokat éneklő szerető, csókolgatja hervadó rózsaszálát. Csupa szines, érzéssel teli képek, melyeket a rájuk bámuló néma hősök csillagó könnyecskéi táplálnak. Szerettem volna sírni ezen a szomorú éjszakán ott a melegítő táborúzt mellett. Olyan érzések fogtak el, mint a vallásos embert, ki templomában sírva panaszkodik Istenének, s a táborúzt, az tényleg templom, a szenvedő hősök temploma. Amellett beszélgetni nem illik. Némán ülünk tehát tovább is én, meg a bakám, akiknek szeméből oly tisztán ragyogott elő a kölcsönös megértés és részvét fájdalmas érzése.

Négy óra volt reggel, amikor asszal a szent áhitattal, amellyel az ember a templomot szokta elhagyni, elbúcsúztam bakámtól s a pihenő tértem. Még mindig sűrű, nehéz köd ült a dróton s ez a köd ólomulnyal nehezdedt az én lelkemre is, pedig akkor még nem tudtam, hogy Te édes, jó Apám, már két hete itt hagytad érted aggódó fiadat.

A kedvező köd felhasználásával támadást készítettek elő az oroszok. Lassan, észrevétlenül a drótköngi csúsztak s egy jelre — rá egy órára, hogy ledőltem — eget verő »hurra!«-val ráánk rohantak. Így veti magát a leszakadt szikla a békésen alvó bogárra. Így támad százezer farkas egy pihenő bárányra. Így ront egy égig érő hullám a törékeny halászbarkára ...

Borzalmas volt ez a sok ezer torokból kiadott ordítás. Remegve ugrottam fel helyemről s egy perc alatt ott voltam hősként küzdő derék bakáimmal. Már ropogott a puska, kattogott a gépfegyver s a hátunk mögött irtózatossá sívással csapkodtak elő éber ágyúink gyilkos schrapneljei. A békés csendes éjbe sebestültek jalkiáltása, haldoklók hörgése vegyült bele s a pokoli zavarban megsemmisítően dolgoztak hős katonáink acélkarjai. Egymásután vertük vissza a felbőszült fenevad ökölcspasait; de az sem nyugodott, hanem újból és újból ránk szabadtotta vérengző ebeit. Irtózatoss harc volt aznap reggel s mikor a kissé későn ébredő nap sugarai a köd fátályon át remegve hozzánk értek, akkor már tele volt a drótköngő orosz hullákkal. Ott, ahol én az éjszaka a sötétség fenséges érzésétől meghatva álldogáltam, most egy kis hulladomb tetején fájdalmasan nyöszörgött egy haldokló cserkesz ...

Délután és este újabb tömegtámadások voltak s a hős védőknek oroszlanok módjára kellett verekedniük, hogy feltartóztassák a rájuk szakadó orosz sziklát.

Egész nap tartott a pokoli koncert s a Halál szelleme mérgezett kaszájával dús rendeket aratott a küzdők sorában. Még most is megborza-

dok, ha visszagondolok, hogy mily közelről éreztem e napon fejem fölött a Halál suhanását.

Csak késő éjjel csendesedett le a zaj s már három óra volt, mikor fáradtan, kimerülve bevándorogtam kicsiny kúnyhómba. A gyertya pislogó lángja rezegve lobbant a dohos lyukban s kísértetiesen világította meg azt a kis fehér lelkéket, meg a »Murakoz« legutóbbi számát, melyek ott vártak rám.

Apám, szegény jó Apám! Ez volt első gondolatom s aztán mohón, remegve felbontottam a kis levelet. »Apa él, jól van, s nemokára sorozásra kerül«. Egy pillanat alatt feledve volt minden fáradtság, minden izgalom; nyugodtan elfogyasztottam szerény ebédemet s aztán felbontottam a Murakozt. A legelső sor, ami szemembe ötlött, gyászkeretben az édes anyám neve volt. Mindent megértettem. A levéllel csak félre vezettem. Szegény apám nincs többé! Szegény apám, meghalt. A szolgám emelt fel deuckngom aljáról s helyezett el a zizegő szalma ágyra ...

S most itt állok hideg sírod előtt, mint valamikor halálos ágyad előtt álltam. Akkor, a kivessző életben még volt remény, most a porladó sírodban nincs semmi csak — béke!

Aggódz-e még értem, kit könnyörgő imád, reszelő félelmed százezer szeszélyen átszegtett?

Én már nem aggódok többé ...

Fáradt, szenvedő életed fölött, most csendes, illatos virágok nyílnak s háborgó, nyugtalan, aggódó, szerető apai lelmeden anyánk és fiaid tisztelt szeretete öröklik ...

1916. aug. 29.

munkásság után, nyugalomba vonulásának ötödik évében, i. é. augusztus 27-én, d. e. 9 órakor Tabon az Úrban csendesen elhunyt. Hült tetemét 29-én d. u. 9 órakor helyezték Tabon örök nyugalma helyére. A boldogul tat kiterjedt rokonság sirlja. Nyugodjék bé kében!

— **Elvitték a harangokat.** Fájdalmas érzés hatotta át lelkünket csülörtökön, augusztus 31-én délelőtti 8 órakor, amidőn a szent Ferenciek csáktornyai templomának összes harangjai megszólaltak, hogy elbucszazzanak fölünk s megváljanak egymástól is. Az a néhány kisebb harang, mely itt fog maradni s a háboru legkomolyabb idejében meg-meg szólal templomaink tornyai-ról, együtt szólal meg utóljára azokkal, amelyeket most besorozták hadimunkára, frontszolgálatra, hogy a Hazát védjék, az ellenségét távollartsák, mint vészhozó, haláltöntő ágyúk. A katonai bizottság megérkezett, az emelögépeket, csigákat előkészítelték s megkezdtek a harangok teszedését. Levágták koronáikat, megfúrták testöket, ékekkel szétrepesztették ércbordáikat s darabokban lebocsátolták a földre. Az aktust ünnepies szent mise előzte meg, amelynek keretében buzgó imádság száll az Egek Úrához, hogy övezze áldással harcimunkáját a búcsúzó harangoknak. S mintha szimbolizálni akarta volna az Ég is a harangok metamorfózisát, áldáshozó szakadó jótékony eső kíséretében megszólaltak az Ég harsonái s az Ég dörgése preludiumja volt annak a harcizenének, melynek földet rázkódtató bömbölése nemskára a harcmezéjen jeleni fogja a munkát a Haza szolgálatában a békés munka folytatásakép, mely tizedeken keresztül az áhítatot, harmoniát, magabizálást és vallásosságot hirdet. A nagy idők komolysága, talán most érintette a város apraját nagyját a legérzekenyebben, amikor a harangokat is besorozták.

— **Gyászír.** Mánczos Zoltán sárospataki áll. tanítóképző-intézeti rendes tanár a katonai szolgálat által súlyosított hosszas betegsége következtében elhunyt 33. évében augusztus 24-én elhunyt. Mánczos Zoltán tanár 4 évvel ezelőtt a csáktornyai áll. tanítóképző-intézethez nevezték ki, de egyidejűleg a sárospataki intézethez helyezték át. Nyugodjék békében!

— **Adomány.** A helybeli Szent Antal perselyből Pálya Mihályné úrnő 40 K-t volt szíves adományozni a csáktornyai Ker. Nőegyletnek, amiért az egyesület elnöksége hála köszönetet mond.

— **Kérelem.** A Csáktornyai Kereskedőifjak Önképző Egyesületének elnöksége ez uton kéri azon t. egyéneket, a kiknél az egyesületi könyvtárból kivett könyvek vannak, hogy a könyveket haladéktalanul a könyvtárosnak beszo'gáltatni sziveskedjenek.

— **Beiratás.** A helybeli alsófokú iparostanonciskolában a 93200. sz. min. rendelet alapján a tanév szeptemberben megnyitandó. Ezért a beiratások szeptember 3-án, 4-én és 5-én d. u. 2—4 óráig a tanítóképző-intézet egyik emeleti helyiségében fognak megtartatni. A tanév szeptember 15-én nyílik meg. A rendelet szerint a tanszerződésben álló összes iparos- és kereskedő tanoncok tartoznak beíratozni, tehát azok a tanoncok is, akik az előző tanévben az iskolalátogatás alól egészen vagy részben fölmentést kaptak. A tanonciskola látoga-

tása alól az idén is egészen vagy részben fölmentendők mindazok a tanoncok, akik erre az iskolai tanulmányi időre is nélkülözhetetleneknek bizonyulnak. Evégből fölmentetnek azok a tanoncok, akiknek gazdái katonai szállításokkal vannak igénybe véve, akiknek gazdái katonai szolgálatai teljesítenek, vagy ahol a segédek nagyobb részének hadbavonulása miatt az üzem fenntartása érdekében a tanoncok bizonyos időre is nélkülözhetetlenek. A fölmentést a gazdák írásban vagy a beíratozás alkalmával személyesen tartoznak kérni. Enélkül fölmentés nincs. A szóbeli kérés kapcsán jegyzőkönyvet vesz fel az igazgató s a fölmentettekről egyáltalában névszerint kimutatást tartozik vezetni. A fölmentés legfőbb egy félévre történhetik, de megújítható. A fölmentés alapján szolgáló körülményekről az igazgató maga is személyesen, vagy az iparhatóság véleménye alapján győződhetik meg. Amely tanoncok fölmentve nincsenek, tanonciskolába tartoznak járni. Ebben a tekintetben kivétel nincs. Az ily mulasztók ellen a min. rendelet értelmében az iparhatóság a legszigorúbban tartozik eljárni.

— **Adomány.** A tartalék katonakórházban elhelyezett perselygyűjtés eredményeképpen 2560 K folyt be a Vörös Kereszt csáktornyai főegylete javára. A nemescélú adományért ez uton is hála köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Színészet.** Rácz Dezső színtársulata, mely tavaly is játszott Csáktornyan, tegnap este a Tiszavirág poperett előadását egynehány hétre tervezett helybeli szezonját megkezdte. Rácz Dezső színtársulata eddigi utjában mindenütt, legutóbb Alsólendván igen szép sikert ért el előadásaival s különösen ének tekintetében (Gyulai G. zella) nyújtott nívós előadásokat Jármí Emil ügyes karmester gondos betanításával. Az előadásokat Ágotai rendezzi, akit Csáktornyan mint kiváló komikust régóta ismernek. A színtársulat többek között Lyon Lea, Timár Liza, Mozi-tündér, Lengyel, Málnás Miska, Legénybucsu darabokat is felvette műsorába s egyelőre 12 előadásra nyílt szelvénybérletet.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai mozgó színház mai előadásainak egyetlen darabja van: Vergődő szívek, dráma 5 felvonásban. A magyar mozidarabot Gulthy Soma elbeszélése alapján dr. Janovics Jenő írta. A magyar filmszenzáció az egész előadást tölti be. Előjátékul a szokásos hadifelvétel szolgálnak. Az előadások 6 és 8 órakor kezdődnek.

— **Iskolai értesítés.** A csáktornyai áll. polgári fiú- és leányiskolában az 1916—17-ik tanévre vonatkozó beiratások szeptember hó 24., 25., 26. és 27. napján reggel 8 órától 11-ig eszközöltenek. A javító és felvételi vizsgálatok a fiúiskolában szeptember 25-én d. p. 11 órától, a leányiskolában pedig 26-án szintén d. e. 11 órától kezdve lesznek megtartva. Szeptember 28-án magánvizsgálat a fiúiskolában. A Veni Sancte s az iskolai év ünnepélyes megnyitása szeptember 30-án d. e. 9 órakor tartatik meg. Beiratások minden tanuló szülei kísérelében tartozik megjelenni s iskolai, születési és újraoltási bizonyítványát az igazgatónak bemutatni. Tan-, beiratási és egyéb díjak fejében összesen 14 korona fizetendő. Azon szegényorsos, jómagaviseletű és szorgalmas tanulók, — akiknek bizonyítványukban egy-két elégségesnél több nincsen, tandjelengedésért

is folyamodhatnak. A kir. tanfelügyelő urhoz címzett kérvényt, — melyhez iskolai és szegényeségi bizonyítvány csatolandó, beiratáskor az igazgatónál kel bonyujtani. Az igazgatóé.

— **A Vasárnapi Ujság.** az összes harctereinknek nagyszámú képei mellett bemutatja a múlt hét aktualitáit: a Temes hazatekérést, a Szent Istvánnapi körmenetet, a Ludovikában tartott tisztavatást. Egy rendkívüli becses térsorozat, Gerevich Tibor cikkével, bemutatja az esztergomi primási képtár régi és újabb magyar festményeit. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Aliz és Walter Bloem regénye, Szőlősi Zsigmond tárczája. Egyéb közlemények: Jákó János csikke Bruszilóvról (arc-képpel) s a rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 6 korona, a Világkrónika-val együtt hat korona. (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

— **A háború.** A világháborúnak ránk nézve legszomorúbb, egyben leggyűlöttebb fejezetéhez értünk. Románia augusztus 27-én hadat üzent. Hosszas képmutatás, utánozhatatlan ravaszság, porhintés s alattomoskodás után Románia behódolt az antátnak s megüzente a hadat a Monarchiának s az ellenségeskedést nyomban meg is kezdte. Ez a hadüzenet nem egyéb, mint egy szövetséggel szemben, mindenféle előzetes tárgyalás nélkül elkövetelt példátlan rablótámadás. A barátság álrcsa alatt fegyverkezett az alattomos szomszéd. A csapatmozdulatok, mozgósítás az orosz határon részükrol azért történtek, hogy határaikat Oroszországgal tele biztosítsák, azalatt pedig egyezkedtek, az oroszral a fegyverbarátságot megkötötték s titokban minden intézkedést megtettek arra nézve, hogy a hadüzenet percében az összes szorosokon keresztül a támadást ellenünk megkezdjék. S a támadás aznap éjjel meg is történt. Részünkről csak a rendes határőrségek voltak a szorosokban, amikor a románháború megkezdődött. A határőrök perze védekeztek, de a tulerő elől visszavonultak s így a románok a törcevári, tömösi és vöröstoronyi szorosokon áthaladva Kézdivásárhely, Brassó és Petrozsény birtokába jutottak. Orsovánál is megkísérelték a betörést, de itt kudarcot vallottak. Elnél szemtelenebb és arcátlanabb támadás nem történt ebben a világháborúban. Ravaszság és undok cudarság tekintetében fölmúltak a románok az olaszokat is. Szövetséges viszonyban voltak velünk s hozzászámítások után kezét fogtak százados ellenségeikkel, hogy a gyalázatos árulás tejében Erdélyt s a Bánságot kapják meg. Eddig ugyan rövid sikerekre mutathatnak, de minket ez el nem csüggeszt. A harcot szövetségesünkkel együtt hidegvérrel, önbizalommal Erdély védelmére felvesszük. A közrend és nyugalom fenntartására az ellenség által netalan fenyegetett lakosság bizalmába helyezésére minden megtörtént. Fejtelenség támadt ugyan a váratlan támadás következtében, de a belügyminiszterium intézkedett, hogy az Erdélyből mevetült hontalanok az országban ideiglenes otthonra találjanak. Ideiglenesen, mert mig egyellenegy magyar él e földön, szó sem lehet arról, hogy az oláh Erdélybe lábát megvesse. Kiverjük onnan véres fejjel, hogy emlékeztében maradjon, mikor tört ránk utonálló briganti módjára.

— **Búcsú.** Molnár Károly szakasszevélő a zágrebi Milítárkommandóhoz praktizálás céljából történt beosztása s Csáktornyáról való távozása alkalmával ez uton vesz búcsút barátaitól és ismerőseitől.

Sve pošiljke, kaj se tiče sadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strauss Sándora kam se predplate i obrnane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za pak
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna otkupna je:
Na čelo leta . . . K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obrnane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SANDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

Rat s Rumunjskom.

Naši šeregi u Erdeljskih Karpatih oduševljeno čekaju naše nove neprijatelje. - Nikaj se ne bojimo od rumunjov. - Borba s rusom pri Karpatih. - Na ruskim bojnopolju smo opet mi gospoda. - Nemške podvodne ladje zdravo voziju robu u Ameriku i u Nemšku. - Kritični dnevni se približuju, ali se ne bojimo!

Kak stojimo na bojnopolju?

(M. J.) Rumunjska je 27 ga augustuša u 9 vur na večer u neprijateljstvo stupila s Austrija-Magjarskom monarchiom. To je dokončala u Bukarestu rumunjska vlada u prošlu nedelju, tojest 27 ga augustuša. Nikakve neprilike nismo s Rumunjskom imeli, nikaj nesmu proti njemu zagrešili, pak je ipak vu tabor stupil proti nam. Da je to učinil, tomu je zrok, prvič: ar su ga naši neprijatelji nahujstili, a drugoč, ar bi rad jeden lépi falat zemlje odtrgnuti od našega orsaga i to Erdelja.

Rumunj je ravno tak napravil s nami, kak je taljan, ar smo mi s Rumunjskom u savezu bili. Kontrakta smo imeli s njim, da budemo jeden drugoga proti rusu pomagali, ako bi gda rus na nas, ili na njega vdrl. I rumunj nas je vkanil, tak kak taljan.

Rumunj je još gorje napravil s nami, kak taljan. Ov se je pogadjal, da bi mu jeden del Tirola, pak jeden del morja dali, onda nebude proti nam delal. Ali rumunj nas je hotel za nos voditi. Tak je kazal, da s nami drži. Zbog toga smo mi i nemci za dobre peneze od njega kupovali pšenicu, petroleuma. A pod tem se je spravljaj za tabor. Gda je gotov bil, onda je za našem hrblom noža potegnul iz žepa, pak nas je štel smrtno oraniti, da odzeme od nas lépi Erdelj i k tomu još dvé tri varmegijje.

Ali niti mi nismo spali. Vidli smo, kaj on hoće, pak smo vre pred nekolikimi meseci na rumunjsku granicu jake šerege postavili i tvrdjave zazidali.

Nikaj se ne bojimo od ovih vkanljivcov. Dobro je to tak! Bar jedenput za čeli život obračunamo s ovim nepoštenim narodom. Bulgari su komaj čekali, da se rumunj vu tabor mēša. I ove su vkanili. Gda je Bugarska pred četiremi leti s Srbijom tabor imala, onda su čekali, dok budu bulgari oslabili, onda su rumunji odzeli od bulgarov jeden lépi falat zemlje. Vezda budu jim bulgari povrnuili njihovo sramotno ponašanje. Čela Bugarska je na noge skočila proti Rumunjskoj. A Magjarska? Svaki domorođec Magjarske s jednom dušom i telom je

na noge skočil i oduševljeno ide proti novomu čalarnomu neprijatelju, da ga pogazi i vuništi.

Rumunjska je triput menjša, kak Magjarska. Više neima, kak 500 jezer vojnikov. Pak ako bi i četiri put tuliko imela, niti onda se ju nebi bojali. Naši saveznici: nemec, bulgar, pak turčin, su vre takaj na rumunjskoj granici svojimi šeregi. Budu nam i ovi pomagali računata napraviti s novim neprijateljem. Do zadnje krvi se budo mo branili. Od zemlje Svetloga Štefana tolvajom, pak razbojnikom niti pol mekote nedamo!

Pravica je s nami, pak i gospodin Bog je s nami, kak je i do vezda s nami bil. Svemogućí još nikada nije tolvajom, razbojnikom, lažljivcom i vkanljivcom na pomoć bil, pak niti vezda nebude rumunjom.

Zato vu ime Boga za kralja i za domovinu s oduševljenjem idemo svi proti novomu neprijatelju!

*

Svaki vojnik je hvalje vrēden, koj je vu Karpatih vojuval. Koj je videl, kak se je trebalo tam vojuvati, on nam more osvedočiti, kakve su tam jake borbe bile.

Pri bukovinskimi, tak zvanimi Šumskimi Karpatih ne vojuju veliki šeregi proti jeden drugomu. Ovdí človek proti človeku s bajonetom, s sekirkom, pak s ručnimi bombami vojujeju.

Rusi su zadnjih dnevov juniuša došli vu Bukovinu, do Kapul zvanog brega. Ovi su vre poznali ovu okolicu i znali su, kak daleko se moreju podufati dojtí. Nekoliko dnevov su tiho bili, ali onda su počeli probati, da bi kapul zvanoga brega prevzeli. Do Kapula smo jih pustili, ali na vrhunca Kapule vre ne, ar je to ključ Karpatov.

Od šestoga juliuša počemsi su rusi vnoģiput navalili na Kapulu. Vu noći su stiha svoje stuke i šerege pod tem visokim bregom namēstili. V jutro rano su počeli strelati i šturmirati ovoga brega. Ali naše masinaste puške s jih pokosili. Tak je to išlo nekoliko dnevov.

Onda se je jeden den velika megla sela na breg. Rusi su mislili, da bude to dob-

ro za njih. Rusi su se stiha na breg dovolleli, a onda s velikom larmom jurisali na naše vojnike. Naši su jih čekali. Niti jeden nije znal, kak je drugi jaki. Žuhka borba je nastala med njimi. Naši štuki su počile delati. Više vur dugo je trajala bitka, a onda sve zatihnulo. Neprijatelj je preobladan bil. Moral se je nazaj potegnuti. Rusi nesu mogli na vrhunec Kapula dospeti.

Te bitke su do 20 ga juliuša trajale. Tri ruski regimenti su strahovite zgubičke imeli.

Onda smo mi proti njim išli, da jih iztiramo iz bukovinske Šumske Karpate. Meseca augustuša, dneva 11 ga smo počeli offenzivu, tojest navalu proti rusu. Došli su nam na pomoć nemški šeregi. Od Kapula su naši i nemški šeregi naprej išli i do brega Magura zvanoga došli, gde su rusi svoje regimente držali. Rusi su se jako držali. Jeden tijeđen dugo je ovdí bitka trajala. Strahovito su ovdí naši štuki delali. Čele šume smo morali postrelati, velike hraste i bukve reztrrelati, porušiti, da zeznamo, gde se ruske čete zadržavaju. Augustuša 19-ga smo iz brega Magure odtirali neprijatelja. Ali s tem još nisu bili Šumski Karpati čisti od rusov. Rusi su se na 1313 metrov visoki Bobeica zvaní breg potegnuli. Ov breg je s 300 metrov višeti, kak je Ivanštica. Vezda proti ovomu bregu šturmiraju naši i nemški šeregi.

Jeden ruski, vlovljeni vojnik je rekel, da su se rusi navēk bojali od Karpatov. Pripovēda rus, da je vre i lani vu zimi bil pri Karpatskih planinah. »Samo nekoliko nas je ostalo zmed nas. Naš zapovednik se je plakal, gda je začul, da bude moral vojuvati. Pak je i vumrl tu, — veli polovljeni rus.

S jednom rečjom: prek karpatskih planinah nemre rus prek dojtí, makar s kulikimi jezer vojniki bude probal. Iz toga se vidi, kak je spameten kralj bil Sveti Štefan prvi magjarski kralj, koj je granicu našega orsaga na severu i na izhodu tak si izebiral, da prek granice neprijatelj s nikakvom silom dojtí nemre.

Vu prošlim tijeđnu su naši, nemški, turčinski i bulgarski šeregi na ruse navalili

skorom po célcj liniji i tiraju jih nazaj, odkud su došli. Hvalja budi Bogu, opet smo mi gospoda na ruskim bojnóm polju!

Ne samo kre Bukovinei i Galicije, nego i pri drugih místih nepustimo ruse naprej. General Hindenburg nemski vodja, pak naši vodje drziju svoje sance vu rukah.

Na francuzkim frontu se koljeju ljudi. Najveke zgubičke imaju francuzi, pak englezi, ali nikaj nemreju nazad odzeti od nemških šeregov.

Englezi su jako srditi zbog Deutschland (Nemška) zvane trgovečke ladje, koja je pod vodom išla vu Ameriku, pad odnut nazaj vu Nemsku.

Vu prošlim broju naših novinah smo vre od srećnoga dolazka ove ladje pisali. Vezda još k tomu dodajemo, da je morská ladja »Deutschland« zvana 63 metrov duga i 9 metrov široka. Svaki si more izmeriti duzinu ove ladje.

Do Amerike njoj je treba 7000 kilometrov dugoga puta napraviti. Ova ladja je 23 dni trebala do Amerike i tuliko od onud nazaj. Iz Amerike je dopeljala sobom za 70 vagonov robe. Jedna druga podvodna ladja je vezda na putu vu Ameriku, a devet drugih vezda delaju nemci, s kojimi budu trgovinu tirati mogli s Amerikom, a englez pak bude se mogel dalje premišljavati, da s nemcom niti na morju nikaj nemre.

Taljan dalje proba proti nam vu tirolskih planinah, ali zabzdava. Taljane su med tem iz Tripolisa, koja vu Afriki lezi iztirali i koju ne dugo, da su si taljani osvojili od tam živećih ljudih.

Lépo napreduju naše, nemške i bulgarske čete vu Grčkoj. Francuzki, englezki, taljanski i još ostali srbski šeregi budu svaki den biti. Naši šeregi se približuju prama Salonikiji, gde neprijatelji naši gotovo imaju svoje ladje. ako bude jim treba, da budu mogli pobeći.

Naši stari i novi neprijatelji na svakom frontu probaju. Svu svoju jakost su skup pobrali, da kakvoga dobička dostigneju. Ali nemreju, pak niti nebudu mogli, ar su oružje s nepravičnim nakanenjem vu ruke vzeli.

Kritični dnevi se približuju. Molimo se gospodinu Bogu, da bude i dalje s nami! Budimo dobri i delajmo marljivo na bojnóm polju i doma, da budemo vrédni Njegové milosti.

Savršeni poslovdja.

Trgovac žitom Klein u Veszprimu je imal vrlo okretnoga poslovdju. Izidor Markus bilo je ime tomu još mladomu čovieku, kojemu na daleko i široko nije bilo para u vodjenju trgovine i o kojem je gospodin Klein samosviestno znal reći u spo menku glede trgovačkoga posla: »Moj Izidor, to je čoviek kakovoga trgovac more trebati. On pri svakom gšeftu najde ono pravo, on se u svem znajde. Niti zlatom nije za naplatiti, moj Izidor!«

Pak izbilja. Izidor Markus je bil nekaj finoga u trgovini Kakovi goder bi odnosaji u trgovini na sajmu nastupili, to je njemu bila sve samo jedna lahkoća. On je svigdar znal za svojega gazdu iz svega hasen izvlać, koj je onda zadovoljno ruke preko trbušca prekrstil i veselo se smiešac znal reći: »Nui, kakova savršenosť i prefriganosť se sakriva u mojem Izidoru!«

Jednog dana je gospodin Klein dal na

log svojemu poslovdju Izidoru, da dade na hambaru ležeće zito premešati, za da se nestuhtene ili nesplesnive. Da je to prevećanje već na hambaru za silu, znal je dobro poslovdja Izidor, ali mu je bilo žal za one novce, koje bi taj posel koštal. On je računali i u računú našel, da bi težaki, koji bi na hambaru zito prevećajili, najmanje do sto krunah koštatí mogli. Ove novce, to jest taj trošak je on svojemu gazdi hotel prišparati. On je dobro poznal gospodina Kleina, pak je znal, da gospodin Klein nije nezahvalan, već da će on njemu od tih prišparanih novac bar polovicu kakti povoljar (trinkgeld) dati.

Anda si je Izidor Markus premišljaval, kak bi on to jeftino iz peljal. — »Imam ga!« — krikne i vzeme arkuš papira te sa izvnutim pismom, koje njegovu trgovačkomu nikaj nije nalíčilo, napíše:

»Slavni financiální kommissariat!«

»Ovdešnji trgovac žitom Klein, vodi polag svoje trgovine žitom i unosnu trgovinu šwärcanimi cigarami. Za sada leže na njegovem hambaru trideset jezer takovih cigarah sakriti u žitu. O čem se slavni kommissariat može pretragom osviedočiti. Sa poćitanjem K. R. M.«

Pri financih je na tu prijavu nastalo silno gibanje. To bi bil lov, koj bi se izplati! Komisar je svoje finance sakupil, pojačal je nje sa nekolikemi težaki i taj kup ljudih je marširal, oboružan lopatami izraven k gospodinu Kleinu.

Ov se nije malo osupnul, kad je tu malu vojsku videl, a protestiral pak je svimi silami proti zlobnoj ptvori, da on cigare šwärca. Ali to energično protestiranje je još bolje komissiju osviedoćivalo o krivnji prijavljenoga. Em svaki krivec taji, pak tako je i ovde.

Medjutim gospodinu Kleinu nije drugo preostalo, kak povdati se i pretraživanje dozvoliti te hambar u tu svrhu otvoriti. Financii sa pridieljenimi težaki su se hitili na dielo te su vejaćami sve žito na hambaru prevećali, dader njim je znoj z čela curel kak dežd, ali šwärcanah nisu našli.

Dakako da se je financiální komisar strahovito srdil nad onim nepoznatim saljivdijom, koj ga je tak grozomorno navodil, te promišljavajući, tko bi to mogel biti, odputil se je zajedno svojemi težaki s lopatami iz hambara. Gospodin Klein pako se je još bolje srdil nad tim bezobraznim denuncijantom, makar da je i lažljivo denunciral, ali ipak se je u poštenje mu zaletel, kad ga je kakti šwärcera financom prijavil te mu iste na vrat poslal.

Jedni Izidor Markus se je smejal. — »Pak kaj zato?« — rekel je — »To bi nas bilo koštaló gotovih dvie stotine krunah, a ovak su to financiáska gospoda obavila, a nas nije ništa koštaló kak arkuš papira i deset filerov marka za poštarinu.«

»Anda vi ste bili taj Ganef!« — krikne podpuno umiren gospodin Klein — »No, em ja viek uvelim: kak je sposoban moj Izidor!«

Ali za ov put ipak taj majsterštuk gospodina Izidora Markusa nije tak gladko prošel, kak je on to mislil, jer svi prevareni financii, počamši od direktora, komisara, oberaufsehera i prostoga financa su se na osvetu zakleli nepoznatomu piscu prijave, uslied koje su tak smiešno naseli, miesto da bi dobili nagradu, kad bi prijava bila

istinita; pak anda su ispitkivali pristušivali i na svaki način se trsili saznati pisca te nesretné prijave.

I eto nuť! Nekoliko nesmotrenih riećih gospodina Kleina, kojimi je sposobnosť svojega službenika Izidora nad zelenilo hvallil, dovele su na pravu stazu, pak poklankem je po poznavalci pisanih slovah bilo bezdvojbeno ustanovljeno, da je to pismo, kojim je prijava pisana, skoprem iskrivljeno, za da se nebi moglo prepoznati, posve sigurno Izidorovom rukom pisano, i tak je onda Kleinov najspobniji službenih na svu žalost Kleinovu dospel u rešt. Gospodin Klein pak je imal sve troškove, koje su financi lažnom prijavom pretrpeli, naplatiti.

Kad pak je Izidor svoju kastigu odseidel, vzal ga je gospodin Klein opet k sebi u službu, ali pod tim uvietom, da u buduće odviše sposobnosť nekaže. Sposobnosť sa zvanje pojedinoga je vrlo liepa stvar, ali odviše sposobnosť može čovieka i u temnicu dovesti.

Em. Kollay.

Honvédi pri Zlota-Lipi.

Kad su rusi pri Horozanki vu naše pozicije steli vdrti, skazalo se je, da Serbacev generala offenziva proti Bothmer šeregu postala je. Savezni šeregi od Zlota-Lipe na zapad naprē prepravlene pozicije po sumah i brezuljkih su obstali i sve jarke napunili s našemi i nemškami štuki. Na frontu jeden poleg drugoga stojiju magjari, austriancani, turćini, kojim se prekopli od Dnjeszter vode na drugim bregu stojeći Kövess generala šereg, kojemu spadaju i nemške čete.

Proti savezним šeregu stoji 3. turkestani vojni sbor, 26 vojni sbor, 1, 3 i 37 flinski vojni sbori. Naše čete već pri Olesi su proti pet ruskim vojnim sborom morale vojvati. Ovdí poprilići jednaki šeregi stojiju jeden, proti drugomu. Iz tuga opet je samo to videti, da rusi već nēmajú toliko vojske, da bi puno veke šerege mogli proti nam poslati. Doklam su rusi vnozina ljudstva mogli aldovati, naši su presiljeni bili nazat se potegnuti i poleg toga i Bothmer generala šereg je moral svoje mesto ostaviti i s menjsami bitkami ruse zastavlati i njimskim vekešega kvara delati.

Bothmer generala vojniki na glas su se plakali, kad su bez toga, da jedenput sprozijú pušku, ostavili morali svoje dobre dekunge, koje su si sami napravili. Ova sudbina je čekala i pre Strypi poleg Hajvorauke stojeće dekunge. Ali neprijatelj ove suze svojom krvjom je naplatil. Kad su naši počeli prazniti dekunge, skrili neprijateljski konjeniki naprē su vdrli, da proganjaju naše. Honvédi iznenada nazat su se obrnuli i pustili su se vu odprti boj, vu kojem je neprijateljskoga šerega Mikul general na smrt bil pležerani. Vu ovim retiriranju izbilja naši honvédi tak su vojuvali, kak oroslani, kak da niti nebi iz duše i iz tela stojeći ljudi bili. Takvo harcovanje samo vu najstarešom vremenu su vidli.

Naprimer Rák József vu najvećšem ognju vu zrak je spustil mosta na Strypa vodi, brvenje pak je vužgal i samo onda je skočil vu vodu i prék preplaval.

Poleg Porchove jeden firer javil je, da tri štuki su neprijatelju došli vu ruke. Lencsés Pál stražamešter hitro je skup pobral

deset honvéđov i nazat je zadobil od rusov sve tri štuka. Lipták János, kad su već rusi zeli i obkolili jednoga štuka, hitro je konje zapregel i vu najvećem ognju vuu je skočil i štukom skup iz ruskoga kola.

Gáspár Józsefa i njegve pajdaše takodjer su obkolili rusi, ali Gáspár, niti pak njegvi pajdaši nē su se predali, neg s bajonetami su iz kola vun vdrlil. Poleg Barisza gde su honvéđi stali, jednoga susednoga regimenta na dvoje su rusi pretrgli.

Videl je to Trojanovics Andor stražamešter, hitro je svojim cugom naprē skočil i vu strahovitom ognju zastavil je ruse. Rusi su dvē masinpuške nastavili proti honvéđom i obkolili su je, ali vitežka mala četa prek rusov je vrla. Zsigó István kaprol videl je svoje pajdaše vu zločestim položaju, odmah je nekoje honvéđe skup pobral i opet jih je vu ogenj pelal. Nē je moći, da bi se spozabili Cziczter Andras jednoga ofi cirkoga pucera, koj je tripit plezérani bil poleg gazde, pak itak svikam je išel za gazdom, i kad je gazda teško plezérani bil, on je zadnju zapoved odnesel. Na ovim putu jeden granat čisto ga je zakopal, ali on još je imel tuliko jakosti, da se odkopa i da zapoved odnese. Zatē je opet vu ogenj se žuril.

Ruske čorde vu velikom broju desetput jeden za drugim su se navalile na honvéđe. Magjarski i nemški štuki dvē strani su strelali na ruse. To je već nē bila bitka, neg strahovitna krvoločnost. Pred mrtvi se već gibati nē bilo moći. Sad su nemce poslali na pomoć, koji su po cugu došli i taki su je vu ogenj poslali. Ali honvéđi već su puno bole bili zmučeni i već nēje bilo moći ruse zastaviti, da nebi bili vu Kutozovo zvano selo vdrlil. Honvéđe su opet obkolili, koji su sad na dvē strani vun vdrlil i opet su luknje zateknuli, koje su rusi med njimi napravili. Ali luknje su počele vekše biti i kozaki su već na štuke šturmalil. Položaj je strahovitno nevaren bil.

Vu ovim zločestim položaju, vu zadnjoj minuti došel je D. brigadéroš zadnjom rezervom i nekak je za hrbet došel kozakom. Svom jakostjom su išli sad honvéđi na šturmu pri Grilovodi naprē je sam brigadéroš bil, vlovili su kozake i s velikom teškoćom nazat su složili liniju, kak je predi bila. Oficiri i unteroficiri vtekali su se, koji bude na vekšu pomoć brigadérušu. Schreck József honvéđski firer, koj je od početka na bojnom polju, skočil je na konj i vu velikom neprijateljskom ognju čeli šereg raztepenih honvéđov je skup nabral s kojemi je onda nazat išel vu ogenj.

Takodjer vu tezkom položaju su bili honvéđi pri jednom kaštelju. Ovu poziciju vu najvećem ognju su držali honvéđi, ali nazadnje proti vekšoj jakostji morali su popustiti. Magjarski honvéđi i ovdil su velike čude delali, doklam su nazadnje i tak prek Zlota-Lipa vode morali oditi. Neprijatelj po noći vu četiri jarke se je zakopal pred honvéđskami droti. Vjutro na veliki ogenj su se prebudili rusi, med kojemi su granati, šrapnelli i druge kuglje vnogo krvi prelejale. Zadnje dva dane vnogo rusov je prek skoćilo k honvéđom s med ovih je najviše bilo finnov, afganov, urmēnov, turkestanov, kozakov, běli rusov i židovov iz Sziberie. Niti jeden je od tridesetosem lēt nē stariši.

Sad po priliki je mir. Našim je sad samo to cilj, da nuter pospraviju pšenicu,

zob, kuružu i krumpira. Stanovniki sve su morali sobom zeti, najviše pak marbu, da nēje došla neprijatelju vu ruke.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— Škripci je antant pri Saloniki.

Kambana glasovitne soldacke novine pišeju:

— Devet mesecov se je prepravil antant zezvim, kaj samo denes poleg tehnike moći napraviti, da zadrži grčko Macedoniu, koju je bez svakoga aldova posvojil. Antant nēje imel volu na Balkanu novu bitku započeti, ali je presiljeni bil na to. Da su bulgarci tak fletno spodril sve tvrđovine, koje je antant devet mesecov delal, samo to vidimo iz togo, da bulgarska vojska puno bolje harcuje, kak francuzka ili englezka. Točno se zna, da francuzka Betier brigada i 176 regiment najmenje 750 mrtvih i do 2150 plezéranih vojnikov su imali. Veliki atraléginaski hasen je bulgarcom, da su bukdemirhiszarsku željeznicu zadobili. Po svi željeznici hitro moreju bulgarci čete i municiju voziti na bojno polje. I k tomu pak je stēm front 150 kilometrov krajši nastal.

Na zapadnom macedonskom frontu bulgarski šereg proti trim velikim šeregom mora vojvati. Vu Kastoria, Ostrovo i Maglenica dolini srbske čete operiraju, pred Kruša bregom i Struma dolini francuzi harcujeju, od Tachino mlake na ishod i od Drame na poldan pak englezke čete stojiju. Na sve tri mesta bulgarske čete dobro stojiju i mogućno jim je sim—tam se vijati, kak je ravno potrežno. Vu svakoj bitki su bulgarci velikoga pliena imali.

Neprijatelj se je počel, ali sad su bulgarci naprē došli i neprijatelja nebude se minula njegva sudbina.

Samo vu Vardar dolini je probal neprijatelj vun vdrlil, ali zabadav, bulgarske željezne klešće ga nepustiju. Pol kola zmirom na menjše ide okolo neprijatelja. Vu ovim pol koli smrtna borba je za francuze i engleze. Srbski zadnji šereg ovdil se bude vuništil. Med njimi su i nekoje ruske čete, da stēm čeli cirkus nastane. Vuji nemoreju, jerbo niti morje nemore na jedenput sve na sebe zeti. Ostati pak jim je smrtna nevolja i nēma nikakvoga cilja. Morebiti, da još svrhu poštenja ostaneju jeden čas tam, ako je bulgarci predi nebudu pretirali.

— Osemsto jezer rusa na koveljskim frontu. Iz Moszkve pišeju, da Ivanov general je rekel, da na koveljskim frontu osemsto jezer vojnika su naskupljali i odlučili su, da makar skakvim god zgubićkom moraju nemškoga fronta predrti. Španjolski poslanik pak veli, da stoga brš čas nikaj nebude, jerbo ruski svi špitali su tak puni, da skorom sve privatne hiže su morali za špitale zeti. Rusom je već grozno gledati toliko plezercov.

— Talijani zarobljenike vu Francuzku voziju. Talijanske novine pišeju, da one austro-magjarske zarobljenike, koji su vu Srbiji bili zarobljeni i koje su prek Albanije na Asinara otok spravili, sad je vu Francuzku budu odpeljali zvun onih 159 oficirov i do 200 prostih vojnikov, koji talijanski znaju. Ovi i nadalje vu Italiji ostaneju.

— Ruske patrole vu pinski močvarah. Novoje Vremja ruske novine pišeju, kak su vu zločestim položaju one ruske čete, koje okolo pinski zvane močvare zvr-

šavaju službu. Ako jeden ili drugi vojnik vu ovih močvarah se pozna puta i ako samo malo-malo na bok stane, odmah vtune i odmah se zalēje. Takvomu na pomoć niti čine nemore iti. Soldati su male čune rekvi-rerali i stemi probaju po nevarni močvari se voziti, ali čunek se vnogiput prehitil i koji vu njim sediju, nemoreju iz močvare više vun dojt. Vnogo ruskih patrolah se je već tak vuništilo.

— Kak dugo su trajali boji vu zadnjoj stotinki. 1800 ga leta med Austria-Francuzkom 247 danov. 1805 ga leta med Austria, Rusija—Francuzkom 68 danov. 1806-ga leta med Prusz, Rusija—Francuzkom 254 danov. 1812-ga leta med Rusijom—Francuzkom 191 danov. 1813—14-ga leta med Savezniki—Francuzkom 116 danov. 1815 ga leta med Savezniki—Napoleonom 17 danov. 1831-ga leta med Rusijom—Polskom 214 danov. 1864 ga leta med Austria, Preiska—Dania 104 danov. 1866-ga leta med Austriom—Pruskom 36 danov. 1870—71-ga leta med Nemškom—Francuzkom 196 danov. 1877—78 ga leta med Rusijom—Turskom 281 danov. 1899—1902-ga leta med Burri—Englezijom 962 danov. 1904—1905 ga leta med Japanom—Rusijom 537 danov.

To pak još nišči nezna, kak dugo bude trajal denešnji svētni boj.

— Pustolovina vu Francuzkim. Vu Francuzkim je 36 jezer 247 obćinah iz med ovih nemcom je vu rukah 2554 obćine. Vu Marne varmegiji do vezda vuništilo se 15 jezer 106 hiž Trijezero četiristodvadeset i devet hiž je vu drum spodrtih Pri nas vu Šáros varmegiji se je najveše obćinah vuništilo. Prinas se je samo petnajst obćinah do kraja vuništilo, koje sad budu nazat zazidali iz onih penez, koje su na ov cilj po orsagu dobili.

KAJ JE NOVOGA?

—
Brat.

Još jedenput odpre oči temne,
Oči črne, ali vezda trudne.
Pogleda još tužno bojno polje,
Človečanstvo se na kojem kolje.

Nema traga ovdil već životu,
Ruševine vidi, dim golutu.
S žalostnim pogledom dalje seže,
Ta, kud Medjimurje se proteže.

Gđē njega sestrice ve prebiva,
Od ratne tuge se premišljava.
A on sestri kak da šapat stane:
»Sestrice draga, me bole rane!«

»Al ne čuješ, nemreš mi pomoći!«
I on zapre svoje trudne oči.
Samo misel njegva lēti dalje,
Sestri svojoj pozdrav on pošalje.

Stridóvár.

Druško Štefanija-

— Romania boja je poručila Austria-Magjarski. Augustuša 27-ga ponoći vu bečki ministerium došel je romanski poslanik i jedno pismo je dal prek jednomo činovniku vu kojem Romanija naznanje nam da, da nam je augustuša 27-ga na večer ob deveti vuri boja poručila. Vu Berlin takodjer po noći je došel glas, da je Romania Austria-Magjarski boja poručila. Orsacku spravišće odmah su skup pozvali.

— Pred bojom. Već vsuobtu čeli dan velika smešarija je bila po celim Bukarestu.

Čutili su stanovnici, da nekaž odlučnoga se bude pripetilo na kaj već dugo vremena čekaju. Vu političnim okrugom su znali, da vu naj bližojšem vremenu počela se bude rezprava vu kraljskim kaštelju, kam su svi zanemiteši političari pozvani bili. Novine su pisale, da na kraj ovoga meseca bude odlučila Romania ili nam bude boja poručila ili nē. Poleg toga svakojački glasi su se čuli po vulicah. Dakle Romania nam je poručila boja. Več pred nekojim tjeđnom je s mirom glas bil od toga. Vu parlamentu, takodjer i po novinah je višeput od toga rēc bila. Itak smo se za vezda još nē nadjali toga.

Ali za to navala romanska nas je pripravne našla. Čisto mirno stojimo pred činom. Opet nam je takva država poručila boja skojom smo savezni bili, dakle to je još hitvalneše delo od Romanije, kak od Italije. Talijani su nam naprē povedali kaj hoćeju i pogajali su se znami, ali Romania nikaj je nē zahtēvala od nas, pak itak bez svakoga zroka nam je boja poručila. Do zadnje kaple krvi se budemo i proti ovomu hitvalnomu neprijatelju branili.

S nami budo i naši verni savezniki. Od jedne strani nemci, od druge strani pak bulgarci i turčini. Sad bude isto za život. Erdēlja, našega orsaga lēpoga gjungja hoćeju nam romanci zeti. Svi budemo na nogah, da obranimo našega orsaga. Erdēlja oroslani i tigriši budo branili.

— **Kak se je počel boj?** Vu Petrozsenju vnedelju ob pol noći alarma su puhali. Stanovnici, koji su znali, da romani naj predi na Petrozsenj se budo navali, naravski prestrašili su se i svi su se na pijacu shajali. Sad je već pijac pun bil s trēnom, soldati i štuki pak su bežeč išli na granicu, da tam braniju orsaga. Komaj za pol vure već su došli prvi romanski zarobljeniki, na veliko veselje stanovnikom. Romani su već vnedelju ob polnoći na Žil okolici stali i odonud su delali s mašinuskami, ali odovud su je naši vojniki pretirali. Vnedelju na večer već su strelali na cuge. Iz Petrozsenj občine na soldačko zapoved vpondelej opoldan su ostavili stanovnici. Prvi vlak, koj je begunce vozil ob dvema vurami je odisel iz Petrozsenja. Romanski stanovnici takodjer su ostavili varaša.

— **Grčko boja poruči Bulgariji.** Venizelosz dan, na dan rezprave derži vu svoji palači, da presili kormana na on koračaj, kad već Grčka nemore neutralna ostati. Svrho toga Venizelosza partija odlučila je, da vu više mestah velike demonstracije budeju skojemi presiliju kormana, Bulgariji boja poruči. Kak se čuje, jako za kratko vreme se bude to pripetilo.

— **Kad se pogodila Romania s antantom.** Iz Parisa pišeju, da Romania augustošā sedemnajstoga se je pogodila s antantom i on dan su podpisali kontrakta. Dakle puno predi, kak smo se mi nadjati mogli.

— **Rusko oružje Romaniji.** Vu Italiju su javili iz Bukaresta, da vnogo vlakov dojde dan na dan vu Romaniju iz Rusije. Cugi samo oružje i svakojačko municiju voziju.

— **Kak su obečali Romaniji Erdēlja.** Diplomatsku rezpravu su dokončali. Rusija i naravski Englezija zavezale su se, da Erdēlja odmah Romania dobi, kak ulazi vu Szofiju.

— **Talijani takodjer su boja poručili nemcom.** Talijani nekoju vuru pretekli su Romaniju i predi su boja poručili nemcom, kak Romania nam. Vu Rim vnedelju na večer je došel glas, da su nemcom boja poručili. Korman je tak računal, da na to veliko veselje nastane vu glavnim varašu. Vu tem se je vkanil, jerbo sve skupa nekoji mladiš je počel demonstrirati. Stanovnici su mirni ostali.

— **Kak je jaka Romania.** Čela Romania 131 jezer 353 kvadrat kilometrov je velika i 7 milljun 300 jezer stanovnika ima, dakle malo je veksa, kak čele Magjarske jedna tretja stran.

Vu Romaniji od 21-ga leta do 42 ga služiju soldatiju. Pešički dvē leti, pri kojekiki tri, pri marineri pak četiri leti služiju.

Romauska vojska vu bojnim vremenu 218 bataljunov ima, poprilički 218 jezer vojnika. Od toga aktivnomu šeregu spada 120 pešičkih i 9 vadaskih bataljunov; k rezervi pak 40 pešičkih i 9 vadaskih bataljunov k miliciji (garda) pak 40 bataljunov.

83 skadronih kojekikov imaju s dvanaestami mašinpuska kompanijih.

Imaju nadalje 20 taborskih kanonerskih regimentov, 4 rezerva divizijih, 5 zmehkih divizijih, sveskupa 157 taborskih batrijih i 26 rezerve batrijih. Pri kanonéri 30 jezer vojnika služi. Razmi se ktomu još pionéri i druge čete spadaju.

Svaka kompanija ima 116 lopatih, 40 sekirih, 16 žagih i osem skarnjih za drot rezati. Svaki vojnik na dva dana stroška ima, na dva dana pak pri trēnu. Pri svaki kompaniji je jedan biciklista i tri koji telefonērali znaju.

Kojekiki sablju, landžu i karabinera imaju. Karabinu 60 patronov municije spada. Nove štuke su 1904 ga i 1913 ga leta dobili. Imaju 15, 12, 10, 8 i 7 centimeterne štuke.

Vojniki su dobro zvezebani, ali nē su tak sterplivni, kak naprimer rusi. Fletno vpešaju.

— **Grof Andrásy Gyula od Romanije.** Romania je ravno takva, kak svaki, tolvaj, ali za to se nesememo prestrašiti od nje. Erdēlja visoki bregi braniju. Mismo na to već zdavnja pripravnji bili. Mi magjari, znamo, da se za život branimo. Bez Erdēlja. Magjarskoga orsaga niti misliti nēje moći. Svrho toga do zadnjega človeka ga budemo branili.

Romanija nēje vu dobrim položaju, jerbo med nami i med Bulgarium stoji i na jedeput nebude se mogla na dveju fronti braniti, makar i rus ji bude na pomoć.

Romaniji za kratko vreme žal bude da nas je tak tajno izdala.

— **Bulgarci dalje napredujeju.** Na dēsnom krilo na lerinei dolini stojeće srbe opet su bulgarci dobro sbili. Takojer na Moglena okolici srbi su podrugōc steli iz kola vun vuji, ali kervavo su biti bili i velikoga zgubička su imali. Bulgarske čete slavno napredujeju i zavezle su Zborosko zvane brege na kojih su srbe dobre pozicije imali.

— **Črni vrugi proti Romancom.** Prve bitke s Romanijom vu brašoi i vōrōstoronjskim klanjcu su bile. Nēje moći, premisliti, kak vitežki su vojuvali prēm oni, koji svoju menjšo domovinu braniju. To pak je 82 pešički regiment, sami erdēljaski šekelji, koje romani za crne vrago zoveju. Barem su dvaput kervavo nazat sbili roma-

ne, itak je zapoved došla, da se nazat vu naprē prepravlene dekunge moraju poteći jerbo tam se puno leži moreju proti izdajnikom braniti.

— **Bitke na granici.** Vnedelju na večer ob osmi vuri uzbuna je nastala vu Predealu. Več ob osmi vuri na on vlak su strelali romani, kojega su iz Brašō vu Predeal postali, da odonud zadnje činovnike odpelja. Na sreću samo jedan je iz med njih plēzerani bil. Jeden kapitan predi, kak je glas došel, da su nam romani boja poručili, na automobilo je prēk vu Predeal odisel. Na ovoga antonobila takodjer oštro su stēlali romani. Komaj je mogel nazat vuji automobil.

Med tem toga vu Predealu magjarski žandari i romanske čete pograbile su se. Od obedvē stani puno rajenikov je bilo. Ovdji su romani prve mrtve imali. Žandari dugo su se vitežki deržali proti velikim četam, ali nazadnje morali su odvinuti i pomalem nazat se poteći.

— **Romani su ulazili vu Brašō.** Naše menjše čete, koje su na granici bile, već vnedelju na večer morale su se vu boj pustiti s romanci. Slavno su se branile, ali pred velikom romanjskom moćjom morale su se nazat poteći i vu bolše mesto se spravili. Svrho toga Brašō varaša morali su na soldačko zapoved sprazniti. Sva važna pisma, takodjer i vredneše blagu već su predi drugam spravili, kak je soldačija ostavila varaša. Kak su nēši vun odisli iz varaša, taki su velike romanske čete došle vu varaš, kojega su naši za vremena spraznili i sve vu segurščino spravili.

— **Demonštracija vu Bukareštu.** Na kraljevski glavni sednici samo Carp Peter je proti boju bil i on je skrasnemi rēčmi štel nagovoriti kralja, da naj Romania i nadalje neutralna ostane. Medtem toga vnozina ljudstva se je zisto po vulicah i velika demonstracija je bila kre boja, takodjer i proti boju. Da je iz sednice glas došel, da nam Romania boja bude poručila, počeli su se kervavo po vulicah tući i poleg toga soldačija je morala vun zrukovati i naroda širom rezirati.

— **Neutralni orsagi i Hindenburg.** Sve neutralne novine tak pišeju, da Romania nēje imala nikakvoga zroka, da Austria-Magjarski boja poruči. Romania je svrho toga tak napravila, kak svaki tolvaj.

Nadalje pišeju, da Romania nebude na veliko škodu centralnim orsagom i Hindenburgova pamet i na ovim frontu bude pokazala svoju znanost neprijateljom, koji sad misliju, da od denes, do zutra sve centralnešeregebudo preobladali. Dako su još od toga i Hindenburgove plame nebudo zmēšali.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kuverti sa napisom, takodjer i **TABORSKE KARTE** i škatulje vu kojih 350 grammov moći poslati, se dobiuju kod **Fischer FRIGP (Strausz Sándor) knjižarici. Cion: kuvert — 2 fill. — taborska karta — 1 fill. — škatulje 30 fill.**

Pēsma junačka.

V Szombathelyu velike su kasarne, koje jesu za junake zalostne. Koji mora k husarom rukovati, Roditelje, braću svoju staviti.

Jedenaesti regiment je na glasu, Jer je prvi on svigdar vu vitežtvu, Gde su ovi junaki vojuvali, Neprijatelja su svigdi potukli.

Strašno jesu v strahu svi pred husari,
Gda nje spaziju, bežiju kak nori,
Jer husari milošću nepoznaju,
Strahovito pred sobom sve koleju.

Rusi su husarom ime zebrali,
Da su oni svi člani vragovi,
Ima on posla s nami dost težkoga,
Ar nam hoće vuništiti orsaga.

Nečemurna ruska za vėk prokleta,
Ar si ti zrok preljevanja krvnoga,
Nesi mogla v svoji koži ostati,
Štelo se ti v našoj krvi kupati.

Srbe jesi Ruska ti podvućala,
K tomu Francuz i Englezka pristala,
Miloga nam para dali vmoriti,
Ah! nesrećni bili vi krvoloki.

Gospodin Bog videl je on ovo sve,
Zato nje i denes tak kaštiguje,
Strašne vojske smo njim već vuništili,
Vnogo štukov i pušek od njih zeli.

Taljanska iz svojimi polentari,
Crnagora iz kozjimi pastiri,
I ovi su se na nas postavili,
Radi bi se s našom krvjom napili.

Ferenc József, oh ti naš kralj presvetli!
Koji si već tak vu ljepaj starosti,
Moraš svoju sablju vun potegnuti,
Neprijatelje na moraš vućiti.

Saveznik naš Nemeć, Turčin i Bulgar,
S ovimi zgubiti nećemo nigdar
Lėpu našu magjarsku domovinu,
Hvala budi navėk Bogu višnjemu.

Da su naši štuki se oglasili,
Strašni festungi se odmah rušili,
Tak kak potres, zemlja se je zibala,
Puno vojske odmah je vuništala.

Budeju nas ovi za mir prosili,
Onđ budemo njim ovak diktali:
Ako vu miru živetí hoćeju,
Zbantuvati nas već naj neprobaju.

Ve pak svi skup Bogu se pomolimo,
Da mi slavno tabora dokončamo,
Bog poživi naše verne vladare,
A v taboru naše hrabre junake!

Szombathely. Rhosóczy Mihály huszár.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	41-50
Rozs	Hrz	34-—
Arpa	Ječmen	33-—
Zab	Zob	40-—
Kukorica uj ..	Kuruza suha ..	29 25
Fehér bab uj ..	Grah beli	40-—
Sárga bab	Grah žuti	40-—
Vegyes bab	Grah zmešen ..	40-—
Kendermag	Konopljeno seme	52-—
Lenmag	Len	70-—
Tökmag	Koščice	100-—
Bükköny	Grahorka	35-—

**Egy nyomdász
és egy
papírkereskedőtanuló
felvétetik**

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében, könyv-
nyomdájában Csáktornyan.

Legujabb háborús térképek!

Bródy-féle **EGYPTOM és a NILUS
KÖRNYÉKI ORSZÁGOK
HÁBORUS TÉRKÉPE.
KISÁZSIA és a BAGDADI
VASUT HÁBORUS TÉR-
KÉPE.**

Ára 1-50 kor.

Bródy-féle **SZALONIKI és KÖR-
NYÉKÉNEK HÁBORUS
TÉRKÉPE.**

Ára 1-—kor.

Kapható:
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

MEGJELENT!

Gróf Dohna-Schlodien

a világhírű „Möve” hajó kapitányának könyve

A „Möve” kalandjai

Ára 2 korona.

Mücke Hellmuth kapitány könyve

az „Emden” és „Ayasha”

esodálatos, titokzatos útja

Ára 2 kor. 40 fill.

A német „Möve” könyv 2 nap alatt 100,000 példányban kelt el!

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkeresk. Csáktornya.

1240-1916.

Hirdetmény.

Drávaszilas község képviselőtestületének 1916 évi au-
gusztus hó 28-án hozott határozata alapján ezennel közhirrė
tétetik, hogy Drávaszilas községhez tartozó Szentkereszt
puszta határában gyakorolható

vadászati jog

1916. évi szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor
6 (hat) egymásután következő évre Drávaszilas községben
a községbíró házánál nyilvános árverésen bérbeadtik.

Árverési feltételek a drávadiósi körjegyzői irodában a
hivatalos órák alatt betekintheők.

Drávadiós, 1916. augusztus 29-én.

Pálinskás Sándor

h. jegyző.